

Štev. 5.

V Ljubljani, v sredo 2. februarja 1916.

Leto III.

Slavna zmaga naše vojske na Lovčenu: Naša fotografična slika kaže prav izborna neko pozicijo naše artiljerije v redkem gozdu; topničarji imajo z opazovalci telefonsko zvezo.

Soča voda...

Soča voda je šumela,
mesec je na nebu s'jal,
ti pri oknu si slonela,
ko sem jaz slovo jemal.

Drug' mu dala si desnico,
ga ljubila presrčno,
men' pa dala si levico,
pa še to tako hladno.

V srcu mi je vedno huje,
znance vse zapustil bom,
daleč grem v kraje tuje,
več nazaj prišel ne bom.

„Kaj očitaš, fantič mili,
da za druge jaz gorim,
tebe vedno sem ljubila.
tvoja bom, dokler živim.

Saj ljubezen naju veže,
čez doline in gore,
če oko te ne doseže,
pa doseže te srce“!

Soča voda je šumela,
mesec je na nebu s'jal,
ti pri oknu si slonela,
jaz sem pa slovo jemal.

Z laške fronte: Trenska kolona z živili in streljivom na maršu k našim četam v Dolomitih.

H. V. Gerbić:

Hasan Čurić, policaj.

Brr, kako je brila burja! Posamezne sneženke so rezale kot projektili nočni zrak. Hasan Čurić, občinski policist, se je tesneje zavil v svojo bundo, pomaknil ahmedijo¹⁾ turbana nižje na čelo, potem pa je trdo stopal po ledenem snegu, ki mu ga je veter včasih v celih oblakih buhal v obraz, proti hambaru²⁾, da izvrši svojo inšpekcijo ter vbode ključ v kontrolno uro.

»Allah il Allah«, je mrmral med zobmi, »lepo je biti občinski činovnik³⁾, posebno še tak, kakršen sem jaz; dobra služba, 350 banki⁴⁾, lepa uniforma im meč ob ledju. Hm, in ugled pri ljudeh! Kako me vsi spoštljivo pozdravljajo. — Allah imanet⁵⁾, Haso! Tako, tako, prijateljski, kar pozdravljajte oborožena občinskega činovnika; saj me pa zato

¹⁾ šerpa, ki je ovita okoli fesa ter tvori turban.
²⁾ žitnica, navadno last občin ali pa kake zadrage.
³⁾ uradnik.
⁴⁾ goldinarji.
⁵⁾ Bog pomози.

pred desetimi leti niste, ko sem bil samo Hasan Čurić. — A sedaj: efendija Hasan Čurić, občinski činovnik! To je gospod, tega se mora pozdravljati...« Hasan se je nehote zravnal in izbočil prsi, a kmalu je zlezel zopet skupaj, ker mu je mraz pretresal kosti. »Eh, samo da bi ne bilo nočne službe, posebno ne takrat, ko džehena¹⁾ spusti vse svoje demone na zemljo. Hu! danes je posebno hudo!

Med tem samogovorom je prišel Hasan do hambara. Vestno je preiskal vsa vrata, če so dobro zaklenjena, obšel stavbo, vbodel svoj ključ v kontrolno uro, potem pa je krenil nazaj proti mestecu.

Še deset korakov od prve hiše je stopal Hasan s trdnim službenim korakom, potem pa je izginil za plotom Gjurovega hana ter vstopil skozi zadnje vrata: »Čašica rakije se bo pač prilegla v tem pasjem vremenu! Saj Mohamed ni prepovedal rakije, ampak samo

¹⁾ pekel.

vino, in videl me tudi ne bo nihče, da pijem v službi. — Gjuro? — Gjuro pa molči kot grob!«

»Hej, Gjuro! Brzo piplič¹⁾!«

»O Haso! kam pa se mudi, saj je zunaj mraz. Daj, daj, še en piplič, prileglo se ti bo, ubožec. Hu, v takem vremenu hoditi okolu.«

»Ej, Gjuro! Ne gre, ne gre, v službi sem. Saj veš, kaj je činovnik! Skrbi za vse, da lahko mirno počivajo, sam na se pa se ne smeš ozirati. Ej, tako ti je! — In potem, če bi me kdo videl! Saj veš, služba je služba!«

»Eh, sinko, kar privošči si ga«, in Gjuro je že nalival. »Tu te ne vidi nihče, rakija je dobra in — zastonj!«

In Hasan je pil in se krepčal, saj je bil na varnem — Gjuro je poštenjak. Zato pa včasih zamiži oko postave, kadar je malo preveč živo v kavarni. — — — — —

Vihar je tulil in razsajal krog oglov koč. Kopičil je sneg v cele barikade na čaršiji²⁾ pred dučani³⁾ nožarjev, nasprotno pa je gladko pometal veliko cesto in trg pred konakom⁴⁾. No vihar ima tudi svoje muhe in dela kar se mu zljubi, saj nima nikakega gospodarja nad seboj, ki bi ga mogel krotiti z železno pestjo. Res, strašno vreme je bilo nocoj. Prav tako kot je rekel Haso, da je džehena nocoj spustila vse svoje najhudoobnejše demone. Niti čarovnicam bi se ne ljubilo danes čez prag. Zato ni čudo, da se gostom z Matove gostilne danes ni ljubilo domov. Veselo jo bilo in rakijo so pili kar po litrih.

Najveselejši v družbi pa je bil Husuf Begonja, silen in krasen junak v gostilni, a slab delavec v hambaru. Pa kaj zato, saj ima še stari denar, in kadar ga stari noče več dati, je še ujec Hasan Čurić, občinski činovnik, tukaj, ki rad posodi par bank, če se človek pokloni njegovemu dostojanstvu. — Rakija je vedno bol vrela Husufu po glavi. Tu pa tam so nastajali mali prepirčki, a Husuf jih je znal hitro udušiti:

»Hej momci, pijte, pijte, kaj bi se sva-dili. Le po njej, po rakiji, dokler jo imate! Danes plačuje Huso! Bujrum⁵⁾, bujrum?

¹⁾ steklena posoda odgovarjajoč približno naši šestnajstinki.

²⁾ trg ali pa široka ulica, kjer se nahajajo vse trgovine in delavnice enega kraja.

³⁾ prodajalna.

⁴⁾ konak pomeni prvotno palačo v prenešenem smislu vsako poslopje, kjer so javni uradi.

⁵⁾ izvolite, ponujeno je.

Kakšno je bilo črnogorsko bojišče: Kraško hribovje okoli Beran.

Mate kar nosi na mizo, da bo mir!»

In res, mir je vsakokrat takoj nastal na te besede. Ej Husuf je dobro poznal svoje ljudi.

Naenkrat pa je vrag posejal svoje seme sredi družbe. Brez vsakega povoda je nastal kreg, in Husuf je bil v sredi med pretepači. Toda to pot ni miril, marveč so padale njegove železne pesti kot bati po glavah njegovih nasprotnikov. Krik in hrup, ki je spremljal to junaško borbo, se je vzlic razsajanju viharja razlegal daleč tja po čaršiji. Mate je zbegano letal od enega k drugemu, da pomiri svoje goste, a vse zaman, kvečjemu da je tudi dobil par gorkih.

Zdajci pa je butnila burja v sobo, snežinke so v celem oblaku zaplesale krog svetilke na stropu.

»V imenu zakona — mir«, je zagrmel močen glas in Hasan Čurić, občinski činovnik, se je pojavil sredi med pretepači. Ugled moža postave je bil res velik, dvignjene pesti so takoj omahnile, pretepači so se plaho stisnili k zidu. Hasan se je zadovoljno nasmehnil, še bolj možko se je razkoračil ter zagrmel: »Domov sedaj! Pozna ura je, gostilna se mora zapreti! Kdor se ustavi, pojde v ječo!«

Hasan se je z vso pravico zavedal svoje moči in svojega ugleda, a to pot se je uštel. Husuf, ves potan od pretepa, ni bil nič kaj pri volji, da bi se mu že zdaj razšla družba. Otrl si je potno čelo z razcapanim rokavom, divje je zasukal oči ter zahreščal s hripavim glasom:

»Hoho, Haso, iz tega pa nebo nič, tukaj zapovedujem jaz! Kaj misliš, da se te kaj bojim?« in v potrditev svojih besed je zgrabil Hasana za suknjo na prsni ter je grozeče dvignil desnico.

»Oho! Hasanu je zavrela kri, ko je videl užaljeno svoje dostojanstvo. »V imenu zakona si uhapšen!«

»Kdo? Jaz? je zatulil Husuf, ki se je bliskoma zasukal ter pograbil polu liter rakije, predno mu je mogel kdo zabraniti, se je že posoda razletela ob Hasanovi glavi.

Hasan je zarjul kot ranjen medved. Bliskovito je izdrl sabljo iz nožnice in trenotek pozneje se je valjal Husuf s preklano glavo na umazanih tleh ter grebel s petami po deskah. Parkrat se je še stresel, potem pa se je telo izleknilo in — mrtev je bil.

Vse je stalo kot okamenelo, tudi Hasan

Laški vojni ujetniki na ljubljanskem kolodvoru čakajo po obedu, da jih odpelje vlak dalje.

je prebledel in spodnja ustnica se mu je tresla. Počasi se je sklonil k truplu ter tipal pod srajco, dali srce še bije. — Končano je bilo. Par trenutkov je trajala grobna tišina. Zdajci pa tretrese Hasana po vsem životu. zavest: »Sinko — činovnik si!«

Zravnal se je, strogo namršil obrvi ter pogledal resno na okolu.

»V imenu zakona, ljudje!« je začel s tihim a odločnim glasom. »Štirje odneso tega le mrtveca takoj v našo občinsko bolnico ter ga polože v prvi sobi, kjer posluje navadno zdravnik, na mizo, Ti, Mitre, pa teči takoj po zdravnika, morda se da vendar še kaj pomagati. Drugi ostanete tukaj, da si napišem vaše imena, — priče boste!« ...

Ko je Hasan izvršil to svojo uradno dolžnost, se je njegova postava še bolj zravnalala, strožje so postale poteze njegovega obraza. Visoko je stegnil svojo desnico ter jo pustil pasti z vso silo na svojo levo ramo,

prijel je suknjo na levi rami, jo malo stresel potem pa zagolčal z grozečim glasom:

»Hasane Čurić! ja te uhapsim v imenu zakona radi umora!«

Zasukal se je na peti in možko odkorakal, še vedno se držeč za levo ramo skozi neme poslušalce, ki jim je njegova »uradna« vestnost mogočno inponirala ...

Četrte ure pozneje je trkal Hasan v koku na vrata ječarja: »Hej Osmane! dvigni se, da odpreš zapor! Pripeljal sem ubojnika!«

Osman je prikrevljal polagoma s svetilko v roki iz svoje sobice. Začuden se je ozrl na okoli, potem pa vprašujoče uprl oči na Hasana:

»Ej, brate, kje ga pa imaš?

»Kaj te briga!« je nejevoljno odgovoril Hasan. »Jaz že vem, kaj delam in kaj je prav. Odpri mi ječo in postavi svetilko notri, da morem sestaviti uradno poročilo. Potem pa trdno zapri vrata za menoj. Jutri javi sodniku, da imaš v ječi novega jetnika — Hasana Čurića.«

Osman ga je debelo zijal in ni mogel pojmiti, ko pa je videl Hasanovo nestrpnost, je hitro spolnil njegovo željo. Ko so se vrata za Hasanom zaprla in so ključki zaškripali v ključavnicah, je Osman stresel svojo sivo glavo, potrkal se je na zgubančeno čelo ter mrmral:

»Budala, Bismillah, budala!« potem pa je še vedno zmajajoč z glavo odkrevljal v svojo sobico ...

Špijonova usoda.

Roman.

(Nadaljevanje.)

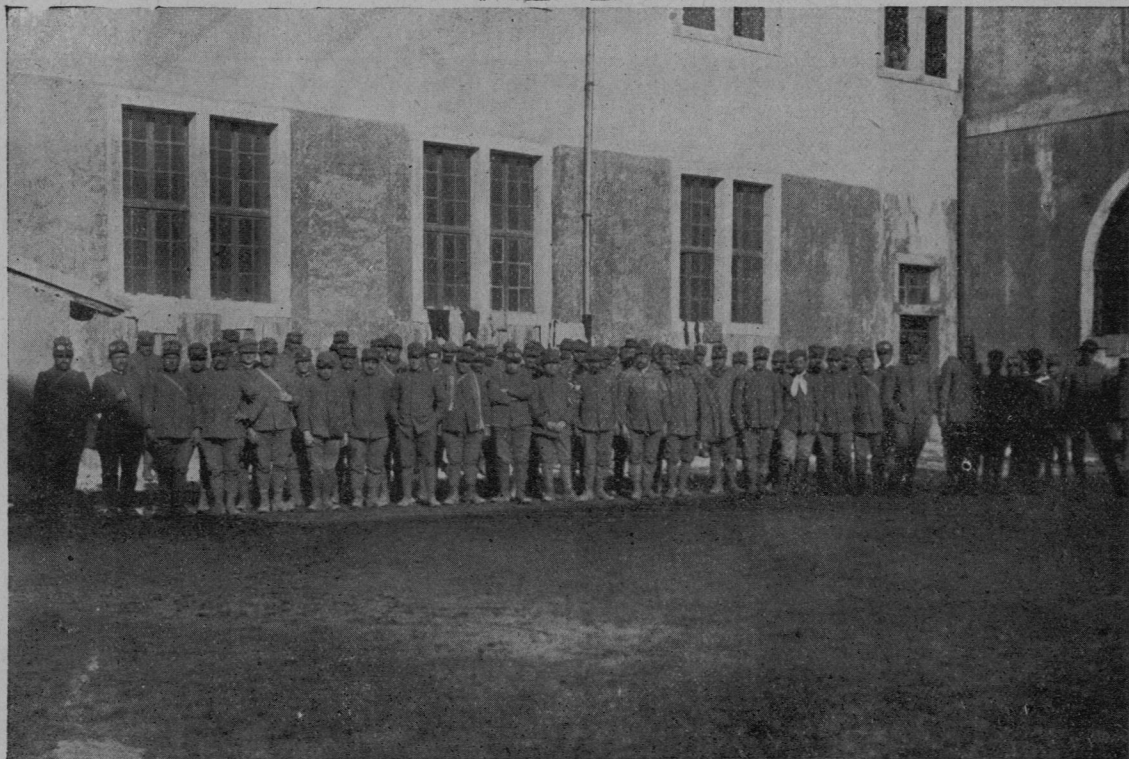
Opazoval jih je posebno pazljivo. Brez dvoma so bili odtiski desne ženske roke. Za moža je bil odtisk premajhen, za otroka prevelik.

Skozi steklo je bilo mogoče cel odtisk prav dobro razločiti.

Dr. Martinič je napravil podobo odtiska s stearinskim prahom.

Med tem je prišel ključavničar.

Zvrat, ki so vodila v stanovanje, je vzel ključavnico, kakor je želel komisar, in jo odprl. Bila je zaprašena in zamazana s starim lepljivim oljem. Tu in tam so se

Laški vojni ujetniki na dvorišču ljubljanskega gradu pri jutranjem raportu.

poznale sveže praske. To je kazalo, da je niso odpirali samo s ključem. Ključavničar je to takoj potrdil.

Martinič je ukazal detektivu, naj zavije ključavnico, da jo odnesejo s seboj. Stopil je zopet k oknu.

Morilec je gotovo odprl okno in skozi odprto okno streljal. Pa tako sigurno ni čakal na ugodni trenotek. Na stežaj odprto okno v najhušem mrazu bi zbudilo temu ali onemu, ki je šel mimo, sum, posebno pa stražniku.

Storilec je zato najbrž čakal ob zaprtem oknu na pravi trenotek.

Martinič je preiskal zamazane šipe in in jih pregledal s povečalom. Na dolnjem robu gorenje notranje šipe je zapazil pet točk, odtiske petih prstov. Pravilni polkrogi nad odtiski so bili sledovi skrbno gojenih noktov. To so bili najbrž odtiski iste roke, ki se je opirala tudi na desko ob oknu.

Primerjal je te in one odtiske. Bili so popolnoma enaki. Torej gotovo sledovi ene in iste roke. Fotografičnim potem bo tako mogoče vse natančno dognati.

Torej ženska...?

Stvar se je sukala na romantično plat.

Slovenska Podgora ob Soči, ki je med 3. in 4. laško ofenzivo zelo trpela in od koder so bili Lahji odbiti.

se vam lahko glede teh las prav natančno izjavim. To so jako pazno gojeni lasje ženske, stare od trideset do petindrideset let. Lasje so prvotno črni, barvani so pa z mazilom, ki se mu pravi „Fleur d'or“, Stekleničica stane 40 kron.

Dr. Martinič je nad točno izjavo ostrmel in vprašal, kakor bi ne mogel verjeti:

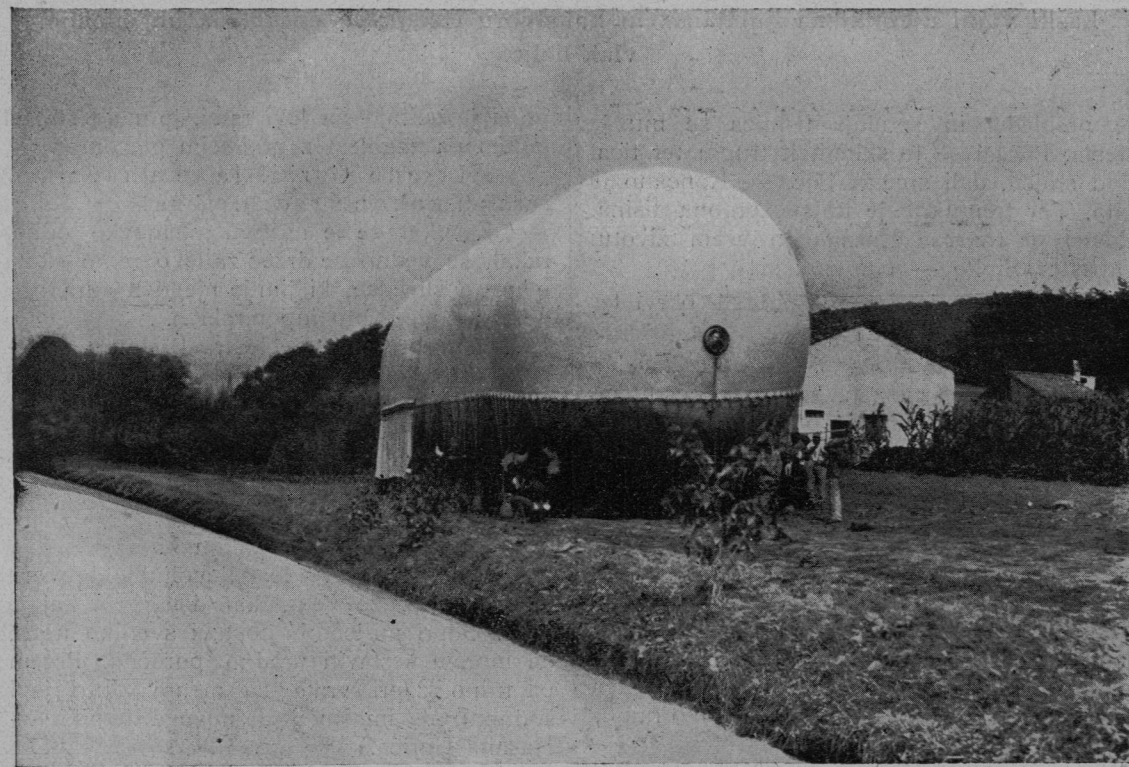
Oprostite, gospod profesor, kako ste prišli do tako določnih zaključkov?

— Prav enostavno, gospod komisar. V tvarini, ki tvori mozeg las, opažam več črnih točk, ravnotako so korenine črne. Iz tega sklepam, da dama še ni stara in da so bili njeni lasje prej črni. Mazilo „Fleur d'or“ mi je pa dobro znano. Torej ni moje sklepanje nič posebno umetnega.

Dr. Martinič je še vprašal:

— Ali bi mi mogli povedati, kje se izdeluje „Fleur d'or“?

— Seveda, izdeluje ga družba Feritsch & Komp. Ni še dolgo tega, kar mi je poslala tvrdka mazilo v pregled. Izjavil sem, da je neškodljivo.

Z goriške fronte: Naš opazovalni zrakovplov, skrit za goriško vasico, predno se dvigne opazovat laške naklepe.

Ženska rdeče plavih las, ki nosi v njih drage zaponke in ima majhne roke...

Šipo je ukazal komisar vzeti iz okvira in previdno zaviti.

Zadovoljen s tem, kar je zasledil, je dal stanovanje zapečatiti in se je peljal takoj k profesorju doktorju Trtniku, ki je slovel kot zdravniški mikroskopik.

Trtnik se je mudil v svojem laboratoriju. Martinič mu je izročil predmete, ki jih je našel, in prosil za skorajšnje pojasnilo.

— Ker zaponko posebno potrebujem za nadaljnje preiskovanje, vas prosim, da bi pregledali najprej lase. Koliko časa bi to trajalo?

— Če se jako mudi, lahko naglo napravim. Recimo v eni uri.

— Če dovolite, počakam.

Dr. Trtnik je preiskoval lase z mikroskopom kake pol ure. Preizkušal jih je tudi v kislinah. Nato je smehljaje vstal in odšel v sosednjo sobo.

Vrnil se je z glavnikom v roki in preiskoval dalje. Nato se je okrenil proti komisarju.

— Srečen slučaj je nanesele tako da

Starinska vojaška cerkev v Hallu (Tirolsko) z grobnico nadvojvodinje Magdalene.

Iz osvojene Srbije: (Zgoraj) Mesto Smederevo — pred njim srbski strelski jarki. — (Spodaj) Slika z ulice osvojenega srbskega mesta Palanka.

Dr. Martinič je šel v parfumerijo Feritsch & Komp.

Mazilo se je do tedaj še malo prodajalo. Nekaj dam so navedli prodajalci po imenu. Komisar je imena zabeležil.

Martinič je premišljal to-le: Če je prišla tuja dama v stanovanje, si je vendar morala poprej vse ogledati. Bila je najbrž večkrat v tisti hiši. Gotovo jo je kdo videl.

Ni dolgo vkrepal. Peljal se je zopet nazaj na Dorotejino cesto.

Najprej je povpraševal pri strankah, ki se stanovale v visokem parterju. Izvedel ni ničesar.

Le neka služkinja je rekla, da je pričel nekega večera psiček, ki spi v kuhinji,

nenadoma lajati. Slišala je šum na hodniku in mislila, da je zunaj berač. Odprla je vrata in videla damo, ki je stekla po stopnicah. Kako je bila oblečena, ne ve več. Spominja pa se, da je imela rdečeplave lase.

Po dolgem izpraševanju je dognal komisar, da se je to godilo 9. januarja, torej tri dni pred umorom.

Martinič je povprašal dalje v tobakarni in pri vseh strankah. Izvedel ni ničesar.

Potem je šel peš k postreščkem na Nikolajevo cesto,

Eden izmed njih je rekel, da je vozil 9. januarja damo z rdeče plavimi lasmi. Kar je pravil, je bilo sumljivo. Peljal jo je

do hiše na Jakopovom nabrežju številka 64. Tam ga je bogato plačala.

— Mislil sem, je pravil izvožček, da stanuje tam, pa ko sem zavil mimo ogla v drugo ulico, sem videl, da je sedla v Francjevo kočijo.

Dr. Martinič si je zapisal številko izvoščka in šel na Jakopovo nabrežje. Pod hišo številka 64 je bil prehod na Leopoldovo ulico.

Izvoščka Francelja je kmalu našel. Izvedel je, da je rekla neznana dama, naj jo pelje v Prečno ulico. Med potjo pa je ukazala ustaviti. Pred Elizabetinim mostom je izstopila.

Od tu dalje ni bilo o neznani dami ne duha ne sluha.

* * *

Dr. Martinič je ves teden neprestano delal.

Vse tiste, s katerimi je govoril na Dorotejini cesti in v okolici, je pozval na policijo in izjave protokoliral.

Strokovnjaki so preiskali najdene stvari. Njihove izjave so komisarjeve slutnje potrjevale.

Odtisk prstov in roke so fotografirali in povečali. Sklepali so na žensko desno roko, ki je imela nohte prirezane ob straneh v špico. Morala je biti majhna in skrbno gojena roka.

Z izjavami strokovnjakov si torej dr. Martinič ni posebno pomagal. Dognalo se je le, da so opazili v kraju, kjer se je izvršil umor, fino damo rdečepлавih las, ki je bila najbrž bogata. Da bi bila ta dama umorila neznanca, zato je govorila samo ena stvar. Bila je v kabinetu, odkoder je bil sprožen strel. Ali je to dovolj, da jo je mogoče obdolžiti umora?

Da bi bilo vsaj mogoče kaj poizvedeti o možu v kožuhi in z monokljem! Toda natakaraica bezniska kavarne na oglu Srebrne ulice ni vedela drugega, kakor da je prišel elegantni gost trikrat v lokal in vse trikrat čakal na rumeni avtomobil.

Dr. Martinič je tudi poizvedoval po skrivnostnem dominu. Dr. Žolna, njegov kolega, mu je dal na razpolago anonimna pisma. V pisavi niso našli strokovnjaki nič takega, kar bi dajalo jasnost na to ali ono stran.

Komisar je še nekaj ukrenil. Tri pisma, ki jih je imel, so nosila enak poštni pečat. Dognal je lahko, da so bila oddana na oglu Maksimilijanove ceste. Poizkusil je, če bi slučajno poznal ta ali oni pismonoša pisavo. Toda brezuspešno.

Med tem so obducirali Adolfa Strebingerja.

Sodni zdravniki so določili, da je nastopila smrt vsled strela. Krogla je priletela

Mornarji v strelskih jarkih pri Solunu.

skozi levo sence v glavo, ranila možgane in zletela skozi desno sence ven.

Sprevod se je vršil popolnoma mirno. Kaj posebnega se ni dogodilo.

Malo zapuščino je oblast preiskala. Našli so nekaj perila in obleke, ki je bila zaznamovana z začetnicami „A. S.“. Na dnu kovčega je ležala v zaprti kuverti nekakšna oporoka.

Glasila se je:

Če bi se mi v bližnjih dneh kaj pripetilo, kar bi povzročilo mojo smrt, potem naj se proda moje perilo in obleka. Izkupček naj prejme stanodajalec Mlinar, da pokrije male stroške, ki jih je imel z menoj. Če bi kaj ostalo, naj se izroči tisto mestnim revežem, ker nimam sorodnikov.

Ta list je bil pisan 6. januarja, torej

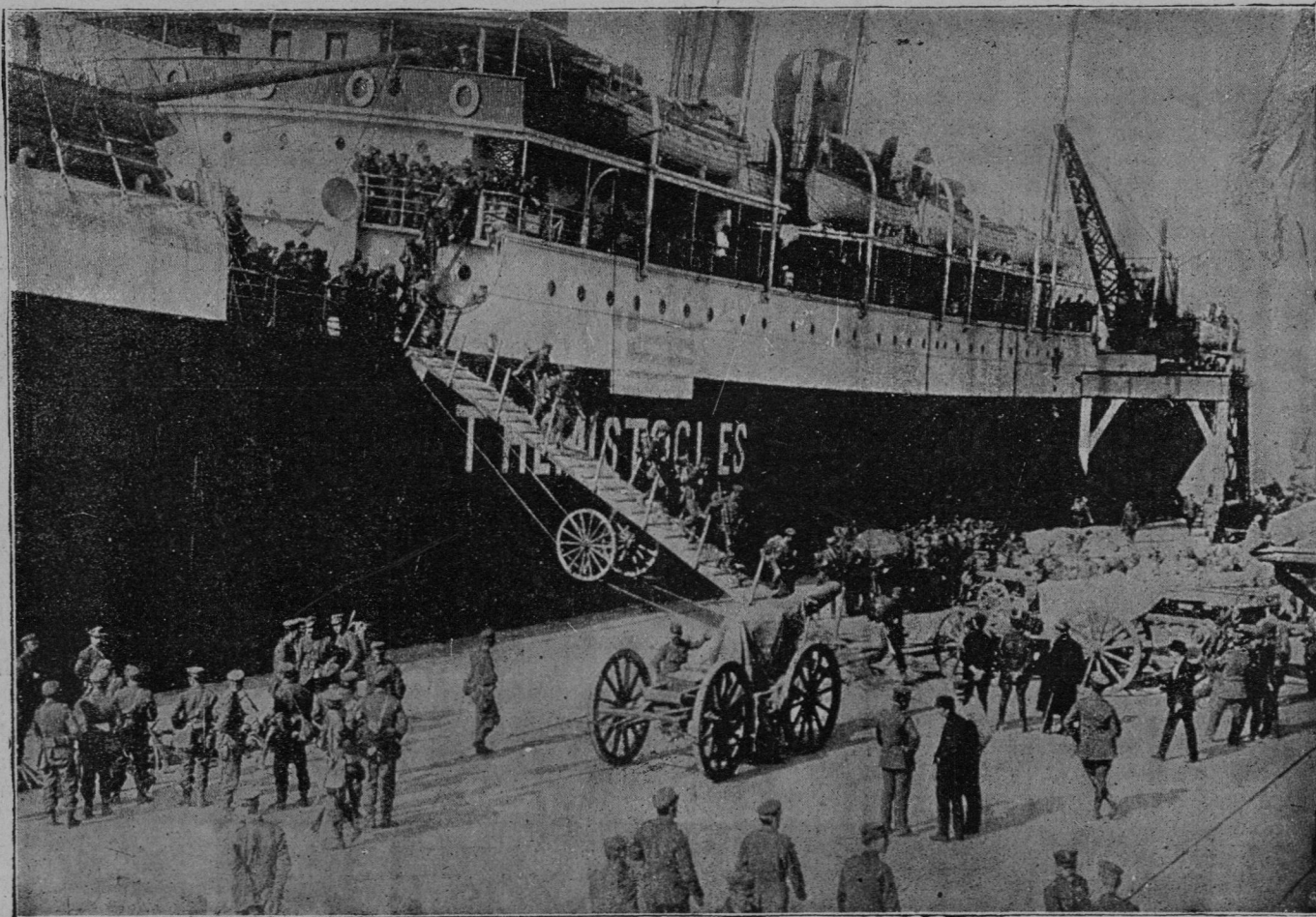
dan kasneje, nego je Strebinger prišel stanovat na Dorotejino cesto.

Pisanje je kazalo, da je Strebinger slutil kaj mu preti. Malo več je povedalo pismo, ki so ga tudi našli, ki pa ni bilo končano. Glasilo se je:

Ljubi prijatelj!

Prišlo je, česar ni bilo mogoče odvrniti. Kar me je tako dolgo strašilo, se je zgodilo. Pred tremi dnevi sem jo srečal. Slučajno, na cesti. Spoznala me je takoj in mi sledila. In od takrat nimam miru. Trikrat je bila že tukaj, enkrat mi je pisala. Kaj, si lahko misliš: Zahtevala je pisma.

Moja prva skrb je bila, da bi ji ušel. Stanovanje sem takoj izpremenil. Bog ve, če bo to kaj pomagalo. Ne morem se iznebiti slutnje, ki me neprenehoma sprele-

Izkrcavanje čet pri Solunu.

tava: da bo to pot namreč vse zaman.

Ce bi le ne bil moj položaj tako ne- navaden! Saj ti veš, da se ne morem obrniti na oblasti, in da sploh ne smem vzbujati pozornosti. Sicer pa upam, da bom mogel v treh ali štirih dneh odpotovati. Vse se je izteklo gladkejš, kakor sem pričakoval. Kupčija je že toliko kot gotova. Nadjam se, da me varajo plašna...

Stem se je pismo končalo. Bilo je datirano s 6. januarjem in torej pisano v istem razpoloženju kakor oporoka.

Kakor je bilo vse v pismu temno, nekaj je bilo le nedvomno res: neka ženska je bila Strebingerjevemu življenju nevarna.

— Ali ne verjemete, gospod svetnik, da bo vsa stvar prešla v navadno ljubezensko dramo?

Ravno narobe, ljubi doktor. Strebingerjevo pismo mi budi misli na vse plati. Ne dajte se na noben način zmešati! Imejte vedno pred očmi, da je opozorila dama na maskaradi dr. Žolno na hišo na Dorotejini cesti in sicer z ozirom na špijonažno zadevo. Če na to pomislite, potem se vam zdi gotovo mogoče, da misli Strebinger tam, kjer piše „vse se je izteklo gladkejš, kakor sem pričakoval“, najbrž tatvino dokumentov. „Kupčijo“ pa je nemara sklepal s tistim človekom, ki ga je videl stražnik v njegovi sobi tik pred smrtjo. Iz tega sledi, da imamo posla s politično diplomatično stvarjo, kjer je služila kot pomožno sredstvo neka dama.

(Dalje prihodnjič.)

Vojna s Črnogoro.

(Pregled).

Dne 7. avg. 1914. je Črnogora kot zaveznica Srbije napovedala Avstro-Ogrski vojno in že naslednjega dne so se začele praske na meji. Črnogorci so poskušali vdreti v Hercegovino, kar se jim je na par točkah za kratko dobo tudi posrečilo. Dne 9. avg. 1914. je naša bojna ladja »Szigetvár« razstrelila v črnogorski luki Bar radiotelegrafsko postajo z granatami in poškodovala Bar. Dne 26. okt. 1914. so naši topovi prvič streljali na Lovčen in 11. decembra 1914. je naše letalo prvič metalo bombe na Cetinje. V sledečih mesecih so se vršili ljuti boji s Črnogorci na Drini in hercegovski meji. Zopet so posamezni črnogorski oddelki vdrlili na nekaterih točkah na naša tla. Dne 11. jan. 1915. so bili hudi boji pri Trebinju.

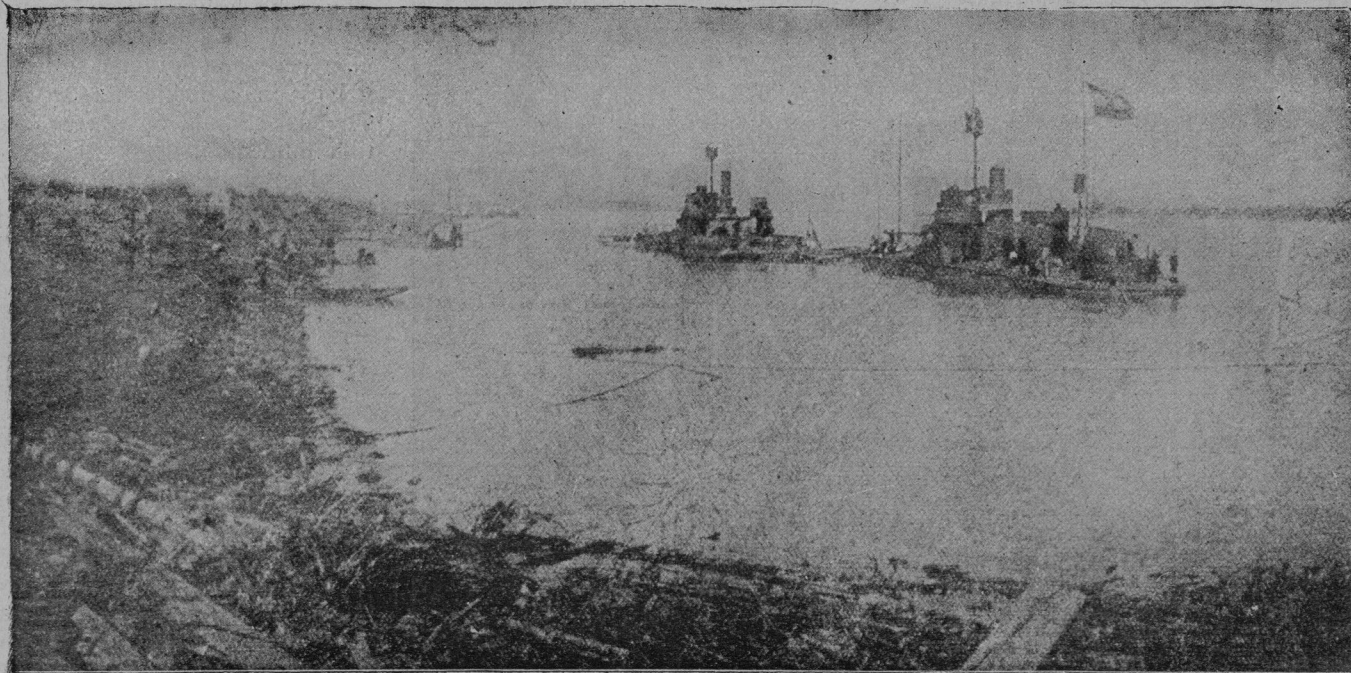
Z Rusko Poljskega: Nemški tren v Jagodini.

Sredi februarja so naše torpedovke zopet bombardirale luko Bar in nekaj dni nato še druge črnogorske točke. Dne 6. in 7. julija se je vršila večja bitka pri Trebinju s celo brigado Črnogorcev. A naši so jih zavrtili. Naša ofenziva proti Črnigori se je začela prve dni meseca decembra 1915., dne 6. decembra je Kövessova armada jugozahodno Novega pazarja v Ipek vdrla na črnogorska tla. Naskok se je izvršil s treh strani; tudi naše brodovje je blokiralo vso črnogorsko obal in streljalo s topovi na Črnogoro. A Črnogorci so se branili še vedno hrabro, dasi je bilo njih število mnogo premajhno proti sili Kövessove velike armade. Dne 17. decembra je padlo Bjelopolje, dne 9. t. m. so padle Berane, že dne 10. jan. Lovčen in 13. jan. Cetinje. Zato je istega dne 13. jan. ponudil kralj Nikola mir. Dovolj mu je bilo žrtev, preveč je že storil kot zaveznik; mislil je na svoj narod in se rajši udal kakor da bi uničil sebe, svojo dinastijo in svoje zveste rojake. Nikola se ni dal rajši posekati in izročiti smrti zadnjega moža, kakor sta

storila to špartanski kralj Leonida ali Teja, kralj Vzh. Gotov. Moderna zgodovina takega junaštva ne priznava več, kajti nad vse stoji narod! Nikola je tast laškega kralja, ker laška kraljica Jelena je črnogorska princesa. Ker pa zet ni mogel ali hotel pomagati tastu, je Črnagora odložila orožje v zavesti, da ravna edino pametno in pošteno.

V zasedeni črnogorski prestolici.

Dunajski listi pišejo: Cetinje s svojimi nizkimi hišami v krasni legi z razgledom na Lovčen, ki je videti odtod še veličastnejši kot iz Kotorskega zaliva, je čisto mesto in kake večje bede ni opaziti. Ljudstvo se vede izredno mirno in prijazno, pripravljeno za vsakršno uslugo ter je izročilo orožje brez ukaza. Ljudstvo tekmuje med sabo, kdo bo ljubeznivejši, in po cestah vabijo naše častnike, naj stanujejo pri njih. Našli smo mnogo modernih strojnih pušk s kupi krogel, vse

Naša monitorja (rečna parnika), Litava in „Maros“ pred Šabcem na Drini.

nepoškodovano in lepo ohranjeno, in tudi družega orožja se je našlo celo skladišče. Za arzenalom stoji mnogo topov, pokritih s snegom, mnogo med njimi moderne konstrukcije, italijanskega in francoskega izvora.

V kraljevski dvonastropni palači je ostalo vse nedotaknjeno. V kraljevi pisarni stoji velika moderna pisalna miza, na mizah leže slike našega cesarja i. dr. V prestolnici dvorani vise po stenah portreti našega cesarja in pokojne cesarice iz njene mladosti, portreti Napoleona III., carja Aleksandra II. in carice Dagmar ter več slik laške kraljevske dvojice.

V palači kralja-pesnika je tudi skromna knjižnica!

Solun - rojstno mesto sv. Cirila in Metoda.

Grki tožijo: »Danes se nad nami maš-čuje kletev Sv. Pavla, ki je otresel prah s svojih čevljev in preklel mesto, ko ga je zapustil«. Grki se namreč bojé, da bodo Bolgari, Avstrijci in Nemci Solun oblegali ter pri tem razrušili. Francozi in Angleži so Solun zasedli ter utrdili vse višine okoli mesta. Usoda Soluna je torej zelo negotova in bodočnost prav črna.

Med prvo balkansko vojno je ostal Solun nepoškodovan, ker so se Turki brez boja umaknili Grkom. Zdaj pa hočejo Francozi in Angleži Solun braniti ter ga vzlic ugovorom grške vlade izpostaviti grozoti oblegovanih topov.

Leta 904. so oblegali Solun, ki se je zval takrat še Thessaloniki, divji Arabci in sicer z morske strani. Mesto je bilo utrjeno le na severni strani, ker se je bala le naskoka balkanskih Slovanov. Dne 29. julija 904. je priplulo arabsko brodovje pred mesto ter ga v par urah zavzelo. Arabci so odvedli 22.000 ujetnikov na Kreta, v Tripolis in v Sirijo.

Leta 1185. so osvojili Solun Normanci s svojim brodovjem in leta 1430. je vzel mesto, ki so ga imele v posesti mogočne Benetke, turški sultan Murad. Pred štirimi leti je postal Solun grški in v njem je bil ustreljen njega osvoboditelj, grški kralj Juri.

Solun je krasno in bogato trgovsko mesto s starimi umetninami in zgradbami.

K najnovejši ofenzivi Rusov na Vzh. Galiciji in Bukovino: Zasneženo močvirno bojišče ob reki Strypi, kjer se vrše hudi boji.

Tudi kultura v njem je že zelo stara. Na dan sv. Demetrija so bili vedno veliki sejmi. Kar je Benetkam sv. Marka, je Solunu sv. Demetrij, bojevit svetnik, ki brani mesto pred kužnimi boleznimi in pred sovražniki. Legenda pripoveduje, da pride v hipih največje nevarnosti sam med branitelje Soluna in jih vodi do zmage. Ko se je Krist razjezil nad Solunom in ga hotel uničiti, ga je rešil sv. Demetrij. Ta svetnik ima svoj grob v Solunu; nad njim se razpenja prekrasna cerkev s stebrovjem, mozaiki in starimi napisi. Turki so jo izpremenili v mošejo, ne da bi jo preveč pokvarili. Slučajno so zavzeli Grki Solun baš na dan sv. Demetrija leta 1912. in leto nato so cerkev iznova izročili krščanskim obredom!

Za Slovane je Solun znamenit, ker je rojstno mesto sv. Cirila in Metoda. Kralj macedonski Kassander je povečal to mesto,

ga napravil za svojo prestolico in mu dal ime po svoji ženi, ki se je zvala Thessalonike. Zaradi svoje izvrstne lege tik morja in zaradi svoje krasne luke je bilo mesto vedno važno za trgovino ter najznamenitejše mesto na Balkanu. Leta 1890. je prišlo v luko 4800 parnikov s 670.000 tonami; vrednost trgovskega prometa je znašala letno do 80 milijonov kron. Odkar se je leta 1888. otvorila železniška proga Solun-Beligrad ter so začeli voziti brzovlaki od Soluna do Hamburga, je Solun vidno rasel in cvetel. Saj spaja Solun Evropo z Afriko in Azijo preko sueškega kanala. Prebivalstvo je zelo mešano; večino tvorijo Grki in španjolski judje trgovci, manjšino pa Turki, Bolgari in Srbi. Solun šteje danes že nad 200.000 prebivalcev.

Sv. Ciril in Metod sta bila sinova plemenitih staršev in rojena v prvi polovici IX. veka v Solunu. Starejši, Metod, je bil določen za vojaka, mlajši, Ciril (Konstantin), je postal učitelj modroslovja. A oba sta se odpovedala posvetnim službam ter postala duhovnika. Leta 863. sta prišla med Slovence, jim prinesla krščansko vero in glagolico ter širila kulturo. Dala sta Slovincem slovenske knjige in sv. mašo v slovenskem jeziku. V glagolici so cerkvene knjige ter se vrše cerkvena opravila še danes v Dalmaciji, v Istri in ponekde na Hrvaškem. Bila sta slovenska škofa ter sta za Slovence postala tudi mučenika.

Iz Soluna je vzšla Slovincem luč kulture, zato je Solun tudi nam simpatično in važno mesto.

Kakšna je še njegova usoda?

Samojedi.

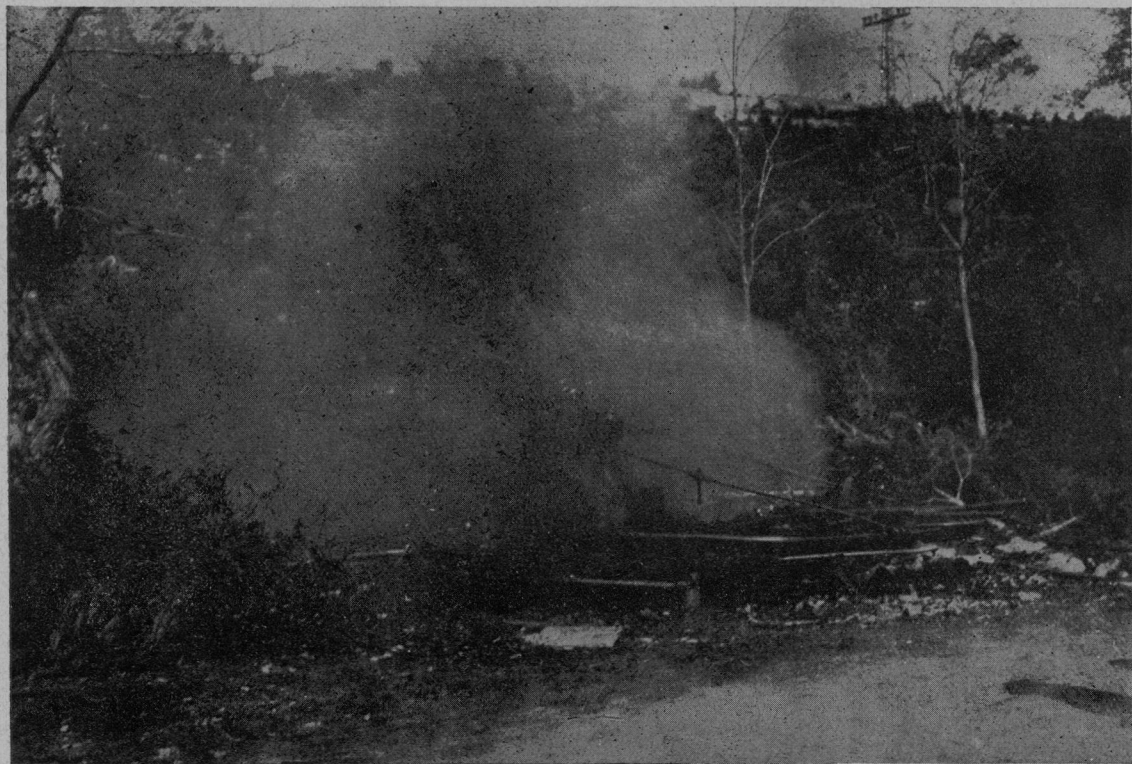
(Nadaljevanje).

V starih časih je bila pri teh narodih gostoljubna dolžnost, da je Samojed počastil svojega gosta s tem, da mu je ponudil svojo ženo ali hčer da, kakor trdi Middendorf, je ta običaj pri Samojedih ohranjen še dandanes.

Žena je seveda manje vredno bitje, ki ima le dolžnost, za moža delati in ga zabavati, mu roditi otroke in jih vzgajati. Žena je nečista in se svetišču ne sme niti približati. Če n. pr. žena prekorači pot karavane, je to znak bodoče nesreče.

Iz Vzh. Galicije: Zapuščena kmetija blizu bojišča v Vzh. Galiciji, kjer izkušajo prodreti Rusi.

Z goriške fronte: Ogronomni dim po strelu iz našega 30.5 cm topa. Te najboljše topove na svetu je dal napraviti in uliti naš šef generalnega štaba pl. Hötzendorf.

Možje oskrbujejo sami severne jelene, se vozijo po kupčijah, ribarijo in zahajajo na lov. Doma ne delajo ničesar, kvečjemu popravljajo svoje orodje, orožje in mreže. Žene spravljajo skupiček in plen, obdelujejo kožuho vino in kože, šivajo obleke, kuhajo, postavljajo šotore, jih vzdržujejo v redu, jih predstavljajo, če treba na nov prostor in imajo vso skrb za otroke. Vzlic vsemu pa ravna Samojed vobče z ženo dobro in je ne zatira; zelo redko jo kara ali psuje. V gospodarstvu igra žena važno ulogo. Mož se v vseh večjih zadevah posvetuje s svojo ženo in je ž njo prijazen in ljubezniv. Tudi pri Samojedih se dobe žene, ki v hiši (v šotoru) »nosijo hlače«. Seveda, če sta oba pijana, se včasih tudi stepeta, a vobče so Samojedi miroljubno ljudstvo.

Rodovitnost pri ženskah menda ni velika. Nansen piše: »Nikjer nisem videl mnogo otrok, večkrat po 2 do 3, a več le tam, kjer je imel mož več žen«.

Po šotorih imajo majhne ruske svetniške podobe, a tudi malike, ki jih jemljejo na potovanjih vedno s seboj. Baje so ti ljudje kristjani, vsaj po imenu. A obenem so tudi pogani, ker stari bogovi imajo pri sev. jelenih pač več izkušenj. Tudi svoje šamane ali medicinarje (coprnike) imajo, ker so ti v prijateljskem razmerju z nadnaravnimi silami ter znajo v sili tudi hudobne duhove zarotovati.

Možje so lepo vzrasli in močni zlasti Samojedi na Jamalu. Navadno so brez brk ali pa imajo le par dlačic na zgornji ustnici; le redki nosijo na bradi in na licih brade. Ženske so navadno precej manjše kot možje in so videti tipično bolj azijske.

Vsak rod ali vsaka »družina« Samojedov ima svojega »kneza« ali glavarja, ki je sodnik in obenem izterjevalec davka, da ga odnaša ruskim davkarjem. Ta čast je brezplačna in le hudo breme.

Strasti skoraj ne poznajo, dobri so in pošteni, toda žganju se ne znajo upirati. Dotik z evropsko civilizacijo jim bo v pogubo in smrt. Za žganje žrtvujejo vse in zapadajo v silno bedo. Če nastopajo še slabe letine in kužne bolezni za črede in za ljudi, postane njihov položaj strašen. Ako sta ribolov in lov na zveri slaba, nastane lakota. Zgodilo se je že, da je lakota pomorila polovico rodu

in da so pocepale cele črede jelenov. Včasih divjajo med njimi kužne bolezni, ki pobirajo trumoma svoje žrtve. V južnih krajih davita ljudi žganje, sifilis i dr. V nekaterih krajih pomre do 50% novorojencev. Samojedi bodo torej kmalu izumrli, ker je — kakor za Indijance — alkohol tudi zanje strup.

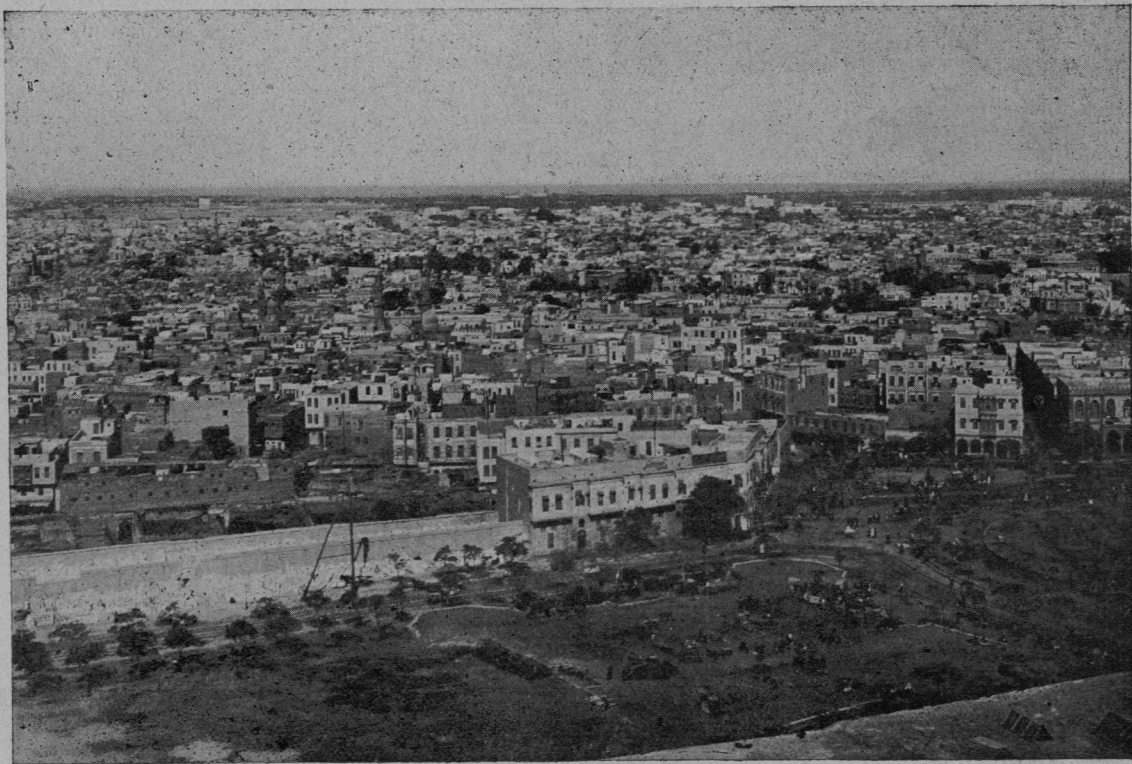
Toda poštenjaki so. Čeprav živinsko pohlepni po žganju, se ne pritaknejo celega soda žganja, ki bi ležal na cesti, če je last tujca. Ob morski obali je ležal čoln, toda niso mu izpulili niti žeblja, ker čoln je bil last »Belega carja«. In vendar jim je žebelj več vreden kot cekin. Herman Rozkošny poroča v svoji knjigi — »Russland. Land und Leute. Leipzig.« — da imajo Samojedi tudi svojo poezijo. »Skoro neverjetno se zdi, in vendar ima tudi ta propali narod svoje junaške pesmi, ostanke iz minolih boljših dni, monotonske recitacije, ki so primerne topemu miru severne legende. Samojedi imajo

posebne pevce, ki so v predavanju teh pesnitev izurjeni; njihovo petje poslušajo Samojedi večkrat ure in ure. Vzlic globoki propalosti naroda nastajajo še sedaj vedno nove narodne pesmi. Igre, s katerimi se Samojedi zabavajo, so zelo priproste. Mečejo sulice v železne obroče, in kogar sulica obtiči v obroču, tisti je zmagalet. Tudi neka vrsta kegljanja je običajna: v tla zapičijo dve palici, na nju polože tretjo ter mečejo krepelca, da jo zbijajo«.

Samojedi so duševno dobro razviti in po svoji inteligenci ne stoje nižje kot navaden ruski kmet. Večidel so 160—165 cm visoki, njihova lobanja je srednja, t. j. ne izrečno kratka, niti podolgasta. Polti so rjavkaste in imajo dolge, črne lase; po obrazu so za naš okus celo dosti lepi. Nekateri imajo velike, ravne, a tudi orlovske nosove, večinoma pa so azijskega tipa. Odkod so Samojedi prišli v Sibirijo, ni znano. Nekateri znanstveniki trdijo, da so finsko-ugriški prarod, ki je živel v davni daleč na zahodu in se je naselil v Sibiriji šele kasneje.

Samojed je skupno ime za vse v samojedskem jeziku govoreče rodove. A noben rod se sam ne zove tako. Samojed je slovanska beseda, ki morda pomenja človeka, ki je samega sebe ali vsaj človeško meso. Mogoče je, da so jih nekdanj Rusi smatrali za ljudožrce ali da so Samojedi kdaj v dobi hude lakote res jedli svoje mrtvece, kakor so delali razni narodi na zemlji. Drugi pa mislijo, da je nastala beseda »Samojed« iz »Suomi«, ki je finskega izvora. Morda je nastala beseda Samojed tudi po ljudskoetimološkem načinu iz napačno slišane in slabo razumljene tujke.

Samojedi se dele zdaj navadno v pet glavnih rodov, ki so Tavgi ali Tajmiri, Jenisejski Samojedi, Jenisejski Ostjaki, Juraki in Kamatinci. Govore vsak v svojem narečju, ki se zopet deli v več narečij. Vsi goje severne jelene ter so obenem ribiči in lovci. Jenisejskih Ostjakov je še 3000, a govore nad 20 različnih dialektov. (Ostjaki so nardič zase ter so finskega rodu!) Žive med Obom in Jenisejem po gozdih in vozijo s psi. Jenisejski Ostjaki ali Ostjaški Samojedi žive na obeh bregovih reke Jenisej ter so zadnji ostanek nekdanj velikega, mogočnega naroda. Vsi ti rodovi imajo najrazličnejše tipe, ker se križajo s Tunguzi, Tatarji, Rusi i dr. Na zahodu Jeniseja žive Dolgani, ki so menda

Glavno mesto Egipta, Kajira, ki ga hočejo Turki osvoboditi iz angleške oblasti.

v sorodu z Jakuti. Tudi ti so nomadi, ki potujejo s čredami sev. jelenov. Dolgani so aristokrati tundre, ničemernejši kot Samojedi in Juraki ter ljubijo nakit in lepo vezeno obleko. To pleme je zdravo, krepko in dobro rejeno. Sani in čolne jim vozijo močni dolgonogi psi.

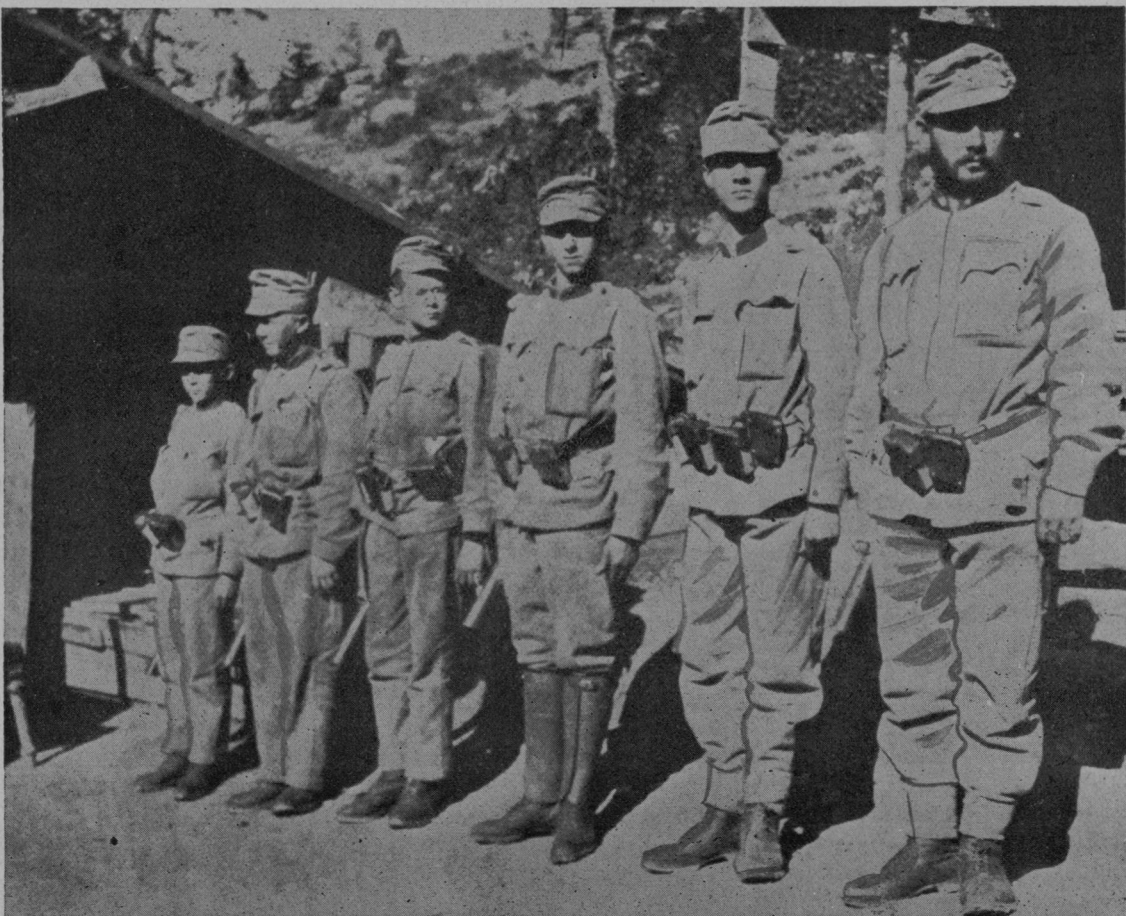
Ob Obu in Janiseju je torej za jezikoslovce in antropologe še ogromen in zanimiv delokrog.

Starcev ni več!

Vojna dela čudeže. Še pred tremi leti bi se nam zdelo nemogoče, kar je danes že resnica. Včasih se je reklo možu, ki je imel 50 let, da je že star. A danes so vojaki s puško in tornistro ter se bore na fronti tudi možje, ki imajo že nad 50 let. A čudež gre še dalje. Vojna uprava pozove na vojaška dela za fronto, torej za bojiščem, tudi moške do 55 leta. Starcev ni več, bi skoraj dejali, zakaj tudi po delavnicah, tovarnah, trgovinah in najrazličnejših pisarnah delajo danes sveže in krepko možje, ki bi bili sicer že davno med starim železom.

Mladenci pod 17. in možje nad 55. letom so danes po delavnicah in pisarnah v veliki večini, in vsi posli gredo lepo v redu svojo pot. Po mnogih podjetjih so vodje, ki imajo nad 60 let, med njimi uradniki, ki so bili že mnogo let pred vojno upokojeni. Prepri pri trgovskih in tovarniških podjetjih niso nastavljali moških, ki so imeli nad 50 let, a danes jih iščejo in se ž njimi prav dobro okoriščajo. V Ameriki pa moškega že s 40. letom odklanjajo, češ da niso več popolnoma uporabni. Gotovo je, da je mlad mož močnejši, urnejši, sposobnejši za to, da se hitro priuči vedno drugačnemu poslu, tudi se rad žene za večjo plačo in višjo stopnjo; tajiti ni, da so v trgovini mladi ljudje zgovornejši, laskavejši in živahnejši, ali stari možje so mirnejši, preudarnejši in zanesljivejši. Treba je le, da pride človek na pravo mesto, pa more v vsaki starosti še mnogo koristiti. To je dokazala sedajna vojna. Vsakdo ni za vse, — nihče ne zmore vsega, — nadarjenosti in sposobnosti so pač sila različne.

In tako nastavljajo železnice iznova že vpokojene izprevodnike, cestne železnice sprejemajo bivše svoje voznike zopet v aktivno

Za hrabrost odlikovani slovenski mladostrelci.

službo, po skladiščih delajo stari možje, po tovarnah, elektrarnah, bankah in drugih javnih pisarnah sede za delom starci, ki so danes zopet — mladeniči, pomožni uradniki, praktikantje. Vse to je storila vojna. Živci in mišice so se moštvo pojekile, starčevskega marazma skoraj ni videti več. Tudi na vojni fronti starejši možje uspešno tekmujejo z mladeniči. Črnovojniki so se že marsikje in marsikrat izkazali vztrajne in junaške. Včasih so se celó domobranci rovali, češ da so »krompirjevci«, ki so sposobni stražiti le domača polja, a preko meje niso porabni. A glej, danes so domobranci povsod med prvimi! Videti je, da je napredujoča kultura duha in telesa naklonila ljudstvu daljšo odpornost, večjo vztrajnost in dolgotrajnejšo mladost.

Danes 50-letni mož ni več star, nego je še vedno čvrst korenjak!

Tako je mogoče, da je tudi stara garda danes še zelo koristna državi in domovini. Na umstvenem in umetniškem polju so bili že odnekaj starejši možje večji in močnejši, tudi na polju politike, diplomacije in državnosti so bili starci daleč pred mladeniči; ministri in generali, voditelji največjih podjetij in najbolj odgovornih mest v upravi države in cerkve so bili resni stari možje. Tudi Grki in Rimljani so poslušali predvsem nasvete starcev. Toda danes so stari možje tudi na bojišču, za bojiščem ter doma v raznih važnih pridobitnih poklicih postavili »celega moža«. Kakor se je izkazalo ženstvo kot velikanska opora vsega javnega življenja tekom vojne, tako tudi penzionistov ne smemo več prezirati, ker imajo resnične zasluge za rod med sedanjo težko dobo. Stroj, kij je tekel 40 let, propade med staro železo, če ga ne rabiš več; vpokojenci navadno hitro izumirajo, če po dolgih letih prenehajo delati, misliti in gibati se. Treba bo torej še po vojni misliti na to, da se vse moči pametno izkoristijo v blagor domovine. Vsak zdrav človek more koristiti skoraj do poslednjega diha, če ga delo veseli; a delo mu je tudi užitek in tista čudovita sila, ki ga vzdržuje svežega in agilnega. To nam je dokazala vojna, ki je pomladila ves svet!

Bratje Dalmatinci.

Naša Gorica je dobila v hudih stiskah junaka v najlepšem pomenu besede. Ta junak je sin obmorske Dalmacije. Najvišji vojni poveljnik nadvojvoda Evgen je dal razglasiti po vsej Dalmaciji, da se morajo med junaki obsoške bitke v prvi vrsti pohvalno imenovati Dalmatinci. S svojo zgledno hrabrostjo so dokazali, da spadajo med najboljše vojake. S to pohvalo, ki jo izraža Hrvatom Dalmatincem vse avstrijsko časopisje, nikdo ne more kratiti slave in zasluga drugih naših brambovcev, zlasti Slovencev, ki so vsak po svoje pripomogli, da se je skrhal meč italijanskih verolomnežev.

S francoskega bojišča: Razvaline velike krasne in priljubljene romarske cerkve v Lorettu, kjer so francoski in nemški topovi razrušili svetišče in mesto.

Bramba naše lepe Gorice je torej izročena vrlim vojakom, ki imajo v svoji sredi neustrašenega Dalmatinca. Dalmatincec ne zapusti za nobeno ceno odkazanega prostora. Naj se zarije granata kraj njega v zemljo, naj se razpoči šrapnel nad njegovo glavo, to njemu nič ni. On se ne plaši in prisotnosti duha ne izgubi. Ako se jim da povelje, naj še med ognjem sovražnih strelcev razvrste v rojno črto in naj potem vsak ostane na svojem mestu, takoj gredo brez najmanjšega obotavljanja in popolnoma hladnokrvno tja, kamor jih kliče volja predstojnikov ter ostanejo tam do zadnjega. Umikanja sploh ne poznajo ne pred mino, ne pred šrapnelom, ne pred dežjem sovražnih krogel. Zanesljivi so na vsakem mestu, ob vsakem času in ob vsakem povelju. Vztrajajo brez godrnjanja v dežju in mrazu — ob vsakem vremenu tudi gladni in žejni. »Hvala Bogu!« — je njegov edini vzklík tudi v najresnejšem in v najrevnejšem trenutku.

Za vsako dobro in prijateljsko besedo so hvaležni iz srca. Svojim predstojnikom so udani kakor otroci. Na vse rane pozabi Dalmatincec, ako se k njemu sočutno skloni predstojnik in ga pohvali, da se je izborno držal. To hvalo pa tudi zasluži. Če bi se kdaj čitalo, da so se »naši« preveliki premoči umaknili, tedaj lahko sklepamo, da so padli vsi Dalmatinci ter obležali mrtvi ali ranjeni.

Med ranjenci v deželnem dvorcu v Ljubljani je bilo tudi nekaj Dalmatincev. Gospod, ki jih je obiskal, jih je pohvalil ter pristavil, da se splošno in pohvalno priznava hrabrost dalmatinskih vojakov. Eden izmed njih je odgovoril: E, gospod, bili smo, bili hrabri; a iz našega oddelka smo ostali samo štirje. Toda Dalmatincec da tudi drugim, kar jim gre. Takoj je jel hvaliti tudi Bošnjake: »To so vam vrli momci, da boljših ni najti!« Ta mož, ki je živo opisoval vojne dogodke in svoje doživljaje, je bil najprej ranjen v roko. Krogla mu jo je prestrelila, toda za to se ni dosti zmenil; obvezal jo je in dalje streljal. Še-le ko so mu bila prevrtna prsa, je onemogel in moral delo prepustiti drugim.

Dalmatincec je tudi trezen in odkrito pošten. Pije le malo, da si se pijače toliko pridela v njegovi domovini. Vidi se jasno, kako je treznost tesno zvezana z junaškim duhom.

Dne 4. januarja je prišel general Borojević osebno obiskat Dalmatince na fronti. Najprej je pozdravil častnike, rekoč: Prišel sem, da čestitam, da se divim junaškim, nečuvenim delom, ki jih je izvršil polk tu ob Soči, vrhu onih na Balkanu. Hvala vam, gospoda moja, v prvi vrsti vam junakom polka. Kadarkoli je sovražnik napadel dalmatinske polke ali vobče moje Dalmatince, sem mogel vselej pokojno spati; bil sem prepričan, da boste z znanim junaštvom sovražnika popolnoma potolkli. Jaz sem vsako in poedino vaše junaško delo javil Njegovemu Veličanstvu. Naj se zgodi karkoli, gotov sem, da se boste tudi v naprej junaško borili kakor doslej.

Nato je v maternem jeziku nagovoril možno, naše sokole: »Dragi vojaki, sokoli moji! Prišel sem, da vas pozdravim, vas

Plavajoč most pri Solunu. Za hitrejšo prevažanje in izkrcavanje vojaštva so sestavili francoski pionirji iz čolnov most, na katerega nakladajo moštvo in blago na visokem morju in katerega potem posebni parniki zavlečejo do obali. Solunska luka je namreč tako prenapolnjena raznih ladij in parnikov, da morajo velike ladje ostajati zunaj na odprtem morju.

slavno deco junaškega polka. Kjerkoli stoji Dalmatincec, sem gotov, da tam sovražnik ne bo prodril črte. Preko Dalmatinca niti sam vrage ne pride. Vi ste v vsakem času veličastno vršili svojo dolžnost, prelivajoč svojo plemenito kri za cesarja in domovino. Pokazali ste Italijanom, kaj so Dalmatinci. Vaša junaška dela niso znana samo po celi monarhiji, marveč ves svet pozna junake ob Soči, med katerimi ste vi v prvi vrsti. Hvala vsem, ker je vsak izmed vas junak! Gotov sem, da boste sovražniku zopet pokazali, kako Dalmatincec junaško preliwa kri za svojega cesarja in domovino. Vi ste Hrvati, pa tudi mene je rodila hrvatska mati. Hvala vam še enkrat! Živeli, moji sokoli!«

Nato so bratska hrvatska grla urnebesno zaorila Živio! Njegovemu Veličanstvu cesarju in kralju ter nesmrtnemu vodju. Potem pa stopi pred Nj. prevzvišenost proslavljeni major Turudija ter ga pokorno prosi za nadaljnja povelja. Nj. prevzvišenost general Borojević mu zakliče hrvatsko: »Živio Turudija!« Tisti, ki mu bije v srcih hrvatsko srce, kakor našim junakom, je mogel občutiti čar, milino, pomen in moč tega pozdrava.

Še vedno se govori, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozarjamo na današnji zadnji oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

Kronika vojnih dogodkov.

16. januarja. Ruski oddelki pri Karpilowki v Voliniji zavrtnjeni. Lahki zopet silno bombardirajo naše postojanke ob Soči, a naše čete so pri Tolminu osvojile nekaj laških jarkov. Tudi na Tirolskem boji. Angleži obstreljujejo Westende in Lille.

17. januarja. Naše čete osvojile pri Raranči ruske jarke. — Pri Gorici metali naši letalci bombe na laške tabore. — Naše čete vrgle Lahe od Oslavja. — Antanta izkrcala nekaj čet v Faleronu, Pireju in Korintu na Grškem. — Turki so se pri Kut-el-Amaro ter med Arasom in Idem umaknili pred rusko premočjo.

18. januarja. Laški naskoki pri Tolminu in na hrib Sv. Mihela odbiti. — Naše čete zasedle Virpazar in Rijeko v Črnigori. — Naša letala mečejo bombe na Jakin (Ancono). — Tri japonske križarke priplule k Sueškem prekopu. — Ruski veliki knez Mihajlovič odpotoval v Tokio proist japonske pomoči. — Na Krfu (grški otok Korfu) se je izkrcalo okoli 15.000 srbskih vojakov s kraljem, prestolonaslednikom in vlado. — Antanta izkrcala v Kavali nove čete in 4 oklopne vlake. — Črnogorska vlada zavlačuje mirovna pogajanja.

19. januarja. Novi ruski naskoki na besarabijski in vzhod. gališki fronti odbiti. Nemška letala bombardirala Tarnopol v vzh. Galiciji. — Boji ob Lillu in na Sommi. Francoska letala metala bombe na Metz. — Nemški cesar in bolgarski kralj se snideta v Nišu. — Anglija hoče blokirati holandske in švedske luke, da zapre vsakršen izvoz. — Francoski aeroplan metala bombe na Sofijo.

20. januarja. Zopetni boji na besarabijski fronti. — Hudi boji na francosko-angleški fronti, zlasti pri Lensu in Freilinghienu. Antantino brodomlje streljalo na bolgarsko luko Dedegač. — Bolgarski kralj imenovan nemškim in avstro-ogrskim maršalom. — Prve vesti o neslogi med Črnogorci zaradi miru. — Boji ob Soči in na tirolski meji.

21. januarja. Laški naskoki na Col di Lana. Ministrska kriza v Italiji. Laški nacionalci napadajo laško kraljico Jeleno, ker je svetovala očetu Nikolaju, črnogorskemu kralju, naj sklene mir. — Ruski vpadi med Pinskom in Čartorijskom odbiti. — Turška vojska začne s Sinaja marš proti Suesu. — V Londonu posvetovanje zastopnikov antante, a brez Lahov. — Vzhodno Črnovic pri Toporovcu in Bojanu zopet bitka z Rusi.

22. januarja. Naše čete zasedle črnogorski luki Bar in Ulčinj. Razoroževanje črnogorskih čet se nadaljuje. Črnogorski kralj in vlada izjavita, da sta avstrijske mirovne pogoje odklonila in da bo Črnagora vojno nadaljevala do skrajnosti. — Ob Tolminu, ob koroški in tirolski meji novi boji. Pri Bovcu je bil odbit laški naskok na Rombon. — V Dolomitih živahni topovski boji. Lahki obstreljevali lepo mesto Riga. — V Voliniji, ob Besarabiji in v Vzh. Galiciji hudi boji z Rusi.

23. januarja. Naše čete vzele trdnjavo Skader ter vkorakale v Nikšič, Danilovgrad in Podgorico. Avstro-Ogrske čete in Bolgari osvojile Berat. Bolgari korakajo na Valono,

avstro-ogrske čete na Drač! — Francoska letala ometavala Bitolj z bombami. — Črnogorski kralj z rodbino in vlado pribežal preko Rima v Lyon na Francosko. — Nemški letalci ometavali Dover in Hougham na angleški obali. — Velik del črnogorskih čet je pod generalom Vukotićem in generalom Martinovićem ušel iz Črnogore v Albanijo, da se združijo s srbskimi in albanskimi četami ter nadaljujejo vojno.

24. in 25. januarja. Razorožanje Črnogorcev se mirno nadaljuje. Kdo je danes dejanski gospodar Črnogore, se še ne da ugotoviti, kar pa je za vojaški uspeh brezpomembno. — Ob tirolski fronti in ob goriskem mostišču živahno laško streljanje topov. — Na gališko-bukovinski fronti hud ruski topovski ogenj. — Na Flandrskem in na francoskem bojišču novi ljuti boji. — Angleška poslanska zbornica je sprejela zakon

o vojaški splošni dolžnosti s 338 glasovi proti 36 glasovom. — V Kavkaziji izjemoma sneg in hud mraz. — V Mezopotamiji boji med Turki in Angleži.

Novi boji v Črnigori?

Dne 16. t. m., ko je kralj Nikita izjavil, da je pripravljen odložiti orožje, so naše zmagovite čete obdajale Črnogoro v jeklenem, le proti jugovzhodu odprtem polkrogu. Naše čete so še isti dan ustavile sovražnost in so brez vsakega nasilja zasedle še nekatere važnejše strateške točke n. pr. Virpazar, Rjeka.

Ententa pa je začela na tihem, pa tem energičnije delovati, da bi na eni strani pregovorila kralja Nikito, na drugi strani pa

naščuvala črnogorsko prebivalstvo in zlasti črnogorske čete k uporabi proti mirovni volji kralja in vlade. Kmalu se je pojavila v ententnih listih vest, da so se mirovna pogajanja razbila — predno so se pričela. Kralj Nikita je ostal v Podgorici. Ali so ga grožnje in obljube ententne diplomacije res že spreobrile, tega ne vemo. Agitacija ententnih agentov med črnogorskim narodom in vojaštvom je intenzivna in vodstvo naše armade nikakor ne namerava čakati, da bi postala tudi uspešna. Zato se je odločilo k nadaljnjemu koraku, ki bo definitivno razrešitev črnogorske zadeve gotovo znatno pospešilo. Naše čete so pričele zopet prodirati, da izvršijo potrebno popolno okupacijo cele dežele, črnogorske čete, na katere naložijo naše oddelke, se pozivljajo, da odložijo svoje orožje, nakar se smejo vojaki vrniti v svoje domače vasi. S silo se nastopa le

Pomislite, da se je sukneno in drugo blago za gospode in dame nenevadno podražilo. Ker bo cena gotovo še poskočila, je dobro za vsakogar, če si potrebno blago kmalu nakupi. Dobroznana razpošiljalnica Franc Šmidt, Jägerndorf 38 pošlje vsakomur vzorce na ogled brezplačno.

Če se prehladimo, nastanejo v udihi strupi prehlajenja, ki povzročajo bolečine. Če preveč delamo, nastajajo strupi utrujenosti, ki ovirajo delovanje mišic. Tako strupi prehlajenja kakor tudi utrujenosti se hitro odpravijo in napravijo neškodljive, če si drgnemo roke in noge s Fellerjevim bolečine lajšujočim, mišice in kite krepčujočim rastlinskim-esenc-fluidom z znamko »Elsa-Fluid«, 12 steklenic pošlje franco lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 280 (Hrvatska). Priporočano od mnogih zdravnikov in v nad stotisoč zahvalnih pismih. (u)

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugo leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

Spoštovanjem

Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.
V Pulju, 23. marca 1914.

Zajamčen uspeh, drugače denar nazaj

Zdravniška izjava o izvrstnem vplivu.

Bujno lepo oprsje

dobite, če rabite

med. dr. A. Rixovo prsno kremo oblastveno preiskano, jamčeno neškodljiva. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. — Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo K 3.—, velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 8.—. Kosm. Dr. A. Rix laborat, Dunaj IX., Lakiergasse 6/O. Razpošilja se strogo diskretno. Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem Jelenu“, parfumerija A. Kanc in drogerija „Adrija“.

Najboljša dobava

gotovih postelj iz dobrega, češkega perja, v gostonitem, rdečem nankingu (inletu): 1 pernica, 180 cm dolga in 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka po 80 cm dolga in 60 cm široka, z novim, mehkim, trpežnim perjem K 20.— s polpuhom K 24.—, puh K 28.—. Pernica sama K 12.—, K 14.—, K 16.—, in K 18.—. Blazina sama K 4.—, K 4.50 in K 5.—. Dvoležna pernica, 200 cm dolga in 140 cm široka K 17.—, K 18.70, K 21.80 in K 24.—. Blazina poleg 90 cm dolga in 70 cm široka K 5.50. K 6.20, in K 6.70. Ker je poskočil nankingu v ceni za 100 procentov, sem prisiljen, cene nekoliko povišati. 5 kg. novega, dobrega, belega, brezprašnega perja K 24.—, snežnobelo

K 30.—, boljše K 36.—, najfinejše, gosposko, strelbeno perje K 45.—. 5 kg nestrelbenega, (puljenega) perja od živih gosi K 26.— in K 30.—. Beli puh, veliki kosmiči, K 5.—, boljše K 6.—, najfinejši puh s prs K 6.50 za pol kg. Sivi puh pol kg K 2.50 in K 3.—. Pošlje se franco po povzetju. Zamenjava dovoljena proti povračilu poštne.

Sigmund Lederer, Janowitz a. Angel Nr. 204, pri Kladnu na Češkem.

XXXXIII. državna dobrodelna loterija. C. kr. generalno ravnateljstvo državnih loterij na Dunaju priredi XXXXIII. državno loterijo za civilno dobrodelne namene, katere žrebanje bo 10. februarja 1916.

Kakor se razvidi iz igralnega vspešnega, je ta državna dobrodelna loterija zelo bogato opremljena in nudi s svojimi dobitki nenavadno ugodnost, da srečke zadenejo. Vse izžrebane srečke se izplačajo v gotovini in znašajo glavni dobitki po 200.000 K, 50.000 K, 30.000 K, 20.000 K itd.

Srečke po 4 K se dobivajo po trafikah, bankah, pri davčnih, poštinih in železniških uradih itd.

VSA AVSTRIJA

pozna Jägerndorf kot eno največjih mest s tvornicami sukna v monarhiji. Dobava blaga (sukna) za moške in ženske obleke, kakor tudi šlezjskega platna naravnost od tvornice je za vsakogar velika prihranitev. Zahtevajte torej, da se Vam dopolnjejo brezplačno vzorci blaga, da se prepričate o zelo nizkih cenah in o izvrstni kakovosti blaga. Posebno ostanke prodam po izredno nizkih cenah.

Razpošiljalnica FRAN ŠMID, Jägerndorf 38. Avstrijska Šlezija,

C. kr. avstrijska razredna loterija.

Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:

K 300.000 glavni dobitok

št. 10.202, izžreban dne 16. oktobra 1915., IV. lot.
K 30.000 št. 68.435,
„ 10.000 št. 130.169, 7.788,
„ 5.000 št. 68.425.

mного dobitkov po K 2000, 1000, 400
in veliko število dobitkov po K 200.

Izplačali smo na dobitkih za K 911.280.—

Prihodnje žrebanje bo
15. in 17. februarja 1916.

Izžrebalo se bode 2750 dobitkov v skup. znesku K 523.000

prodaja

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani,

kot poslovnica c. kr. avstrij. razredne loterije
in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu in Splitu.

Cene za igralce 2. razreda:

3. razred.

$\frac{1}{1}$
K 40.—

$\frac{1}{2}$
K 20.—

$\frac{1}{4}$
K 10.—

$\frac{1}{8}$
K 5.—

3. razred.

Igralni načrti in vsa pojasnila brezplačno.

$\frac{1}{1}$

K 120.—

Cena srečke:

$\frac{1}{2}$

K 60.—

$\frac{1}{4}$

K 30.—

Cena srečke:

$\frac{1}{8}$

K 15.—

Dobitki plačljivi takoj brez odbitka.

Po najvišjem naročilu

Njeg. ces. in kr. Apost. Veličanstva

43. ces. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tustranske državne polovice.

Ta denarna loterija

ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobitok znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši javno na Dunaju dne 10. febr. 1916.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstraße 5, pri kr. ogr. loterij. dohod. ravnateljstvu v Budapešti, IX., glavni colninski urad, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštinih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. glavnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

proti onim, ki se nočejo prostovoljno vdati. Take oddelke se mora seveda siloma razorožiti in njim tudi ne pritiče koncesija slobodnega povratka, temveč čaka jih vojno vjetništvo.

Iz Sarajeva poročajo: Kralj Nikita je zapustil Cetinje 12. t. m. Pred odhodom je odredil, da naj prebivalstvo zmagovalce radostno pozdravi. In res je vladalo v Cetinju tisti dan, ko so vkorakale naše čete, tako razpoloženje, kakor da bi se vršila ljudska veselica. Tudi župani drugih krajev so pozdravili naše čete.

»Frankfurter Zeitung« poroča 22. januarja: Črnogorski generalni konzulat v Parizu sporoča listom: Lazar Mijušković, črnogorski ministrski predsednik in zunanji minister, je prispel snoči v spremstvu kraljice Milene in princezinj na potu v Francijo v Brindisi. Od tam je brzojavil diplomatskemu poslovođu v Pariz, da sta kralj in vlada vse avstrijske pogoje energično odklonila in da bo Črnagora nadaljevala svoj boj do skrajnosti. Kralj Nikolaj je ostal s svojima sinoma sredi svojih čet, da organizira zadnji odpor in olajša eventualno umikanje svoje hrabre armade. Kralj upa, da mu bodo zavezniki učinkovito pomagali pri evakuacijskih operacijah, kakor so to storili tudi za srbsko armado. Zlobna podtikanja (!), katerih žrtev je postala Črnagora, ker se je verjelo tendenčnim, od sovražnika razširjenim vestem, so kraljevo vlado prav mučno dirnula. Ministrski predsednik se poda iz Brindisija z diplomatskim zborom v Lyon.

Londonski črnogorski generalni konzulat priobčuje v listih enako izjavo črnogorskega ministrskega predsednika, kakor pariški generalni konzul.

Nemški listi se živahno bavijo z izjavami črnogorskega ministrskega predsednika ter konstatirajo, da so kapitulacijo Črnogore podpisali vsi črnogorski ministri z ministrskim predsednikom L. Mijuškovićem na čelu. Ako Črnogorci res nameravajo nadaljevati boj in prelomiti svojo izrečeno besedo, potem je pač dovoljeno sumiti, da od vsakega začetka niso postopali pošteno in iskreno, temveč, da so, privolivši v kapitulacijo, le hoteli pridobiti na času, da organizirajo umikanje svoje armade. Izdajstvo kralja Nikite in njegove vlade seveda ne more prav nič spremeniti dejstva, da je Črnagora definitivno poražena, pač pa bo avstrijsko armadno vodstvo postopalo z največjo previdnostjo

Višina v Luzni porušena z granatami.

ter skrbelo za varne in trajne garancije proti vsakemu presenečenju.

Londonski listi javljajo: Dejstvo, da hoče kralj Nikita skleniti poseben mir, je vzbudilo v črnogorski armadi veliko nezadovoljnost. Na čelo nezadovoljnežev se je postavil general Martinović, ki hoče boj nadaljevati.

Iz Aten poročajo: Ententna diplomacija upa, da bodo hčerke kralja Nikolaja svojega očeta pregovorile, da naj ne sklene separatnega miru, temveč da naj sledi vzgledu belgijskega in srbskega kralja. Kakor znano, ste dve Nikolajevi hčerki ruski veliki knežinji, tretja pa je italijanska kraljica.

Razne vesti.

Ruska topovska livarna. Kakor ima Avstrija topovsko tovarno svojega Škoda, Nemčija svojega Kruppa, Angleška svojega Armstronga in Francoska svojega Schneiderja, ima Rusija svojega Putilowega. Ime Putilow je za Rusijo prav tolikega pomena, kakor

navedena imena za dotične države. Livarna Putilow namreč preskrblja rusko armado stopovi in tudi z bojnimi ladjami.

Livarna, ki zavzema s svojimi stavbami velikanski prostor, leži deset kilometrov od Petrograda ob reki Nevi in je ena najstarejših livaren v vsej Evropi. Ustanovila je podjetje leta 1801. ruska vlada sama in je že tedaj livarna dajala Rusiji večino topovskega materiala in municije. Izpočetka je bilo v podjetju zaposlenih kakih 700 do 800 delavcev, kar je bilo za tiste čase že veliko število. Pozneje so začeli v tovarni izdelovati razne druge predmete, tako da se je skoraj popolnoma opustilo izdelovanje vojnega materiala. Podjetje je skoraj izgubilo že ves svoj pomen, dokler ga ni končno leta 1868. kupil N. S. Putilow, ki se je povselp od preprostega delavca do lastnika največjega livarniškega podjetja. Putilow je uvedel valjanje železniških tračnic. Odtedaj se je obrat znatno povečal, leta 1873. se je podjetje izpremenilo v delniško družbo.

Izdelki Putilovih tovarov so zelo različni.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Koncem leta 1915 je imela vlog . . . „ 48,500.000.—
Rezervnega zaklada . . . „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod
kontrollo c. kr. deželne vlade. 463

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posojila na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5 1/4 %, izven Kranjske
pa proti 5 1/2 % obrestim in proti najmanj 3/4 % odplačevanju na dolg.

Ako naročite in to storite nenudoma,

1 srečko avstr. rdečega križa
1 srečko ogrskega rdečega križa
1 srečko budimpeštanske bazilike
1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz
leta 1880
1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk
iz leta 1884

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitek
630.000 kron

dobite igralno pravico do bobitkov
ene turške srečke v znesku
do **4000 frankov** popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:

Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

Naročite in razširjajte „Teden-
ske Slike!“ Pridobivajte novih na-
naročnikov! Čim več bo naročnikov
tem boljši bo list. Zrno do do zrna...
kamen do kamna...

Poleg parnih turbin, vlivnih strojev in žerjavov se izdelujejo ponajveč tračnice in jeklena pločevina. Od leta 1893. se izdelujejo tudi lokomotive. Na leto se izgotavlja po 300 lokomotiv, ki se oddajajo ruskim, finskim in sibirskim železnicam. Poleg tega pa se izvršuje na leto do 300 tovornih in 25 osebnih železniških voz, kar pomenja gotovo veliko.

Od leta 1900. so zopet začeli izdelovati topove in topovske kroglice. Topovski oddelek, ki ima na razpolago veliko streljišče, je izdelal že veliko število poljskih topov, med njimi tudi nekaj vrst po načinu Schneiderjevem v Creusotu.

Normalno zaposlujejo Putilove tovarne okrog 8000 delavcev, vendar pa je tupatam delalo tudi že več nego 12.000 delavcev, in sedaj je število delavstva, kakor povsod, kjer se izdeluje vojni material, še znatno večje.

Leta 1906. so izdelali v Putilovih tovarnah dva torpedna rušilca za rusko mornarico, a v zadnjem času je ladjedelnica preurejena tako, da more izdelavati tudi velike oklopnice. Orožja torej ne more zmanjkati ne nam, ne Nemcem, ne Francozom in ne Rusom! Zmanjkati pa more našim sovragom ljudi in denarja. Za nove ljudi in nov denar ne morejo skrbeti ne tovarne in ne livarne!

Hrvatje v vojnem ujetništvu v Aziji.

Hrvaški vojni ujetniki živijo tudi v azijskem Turkestanu in sicer največ v mestu Novi Buhari. Vročina poleti je ondi za naše pojme silna; toplomer je kazal več tednov baje blizu 70° C. Težko je razumeti, kako more človek našega podnebja prenašati tako vročino. Največ jim je pomagalo, da so si izkopali globoke rove pod zemljo ali pa so zakrili okna z debelimi zastori. Življenje ondi je zanimivo, pisano in živahno; vsaki

Amaconke v naši armadi: Poljakinji, ki se hrabro borita kot vojaka, sta bili odlikovani z zlato hrabrostno kolajno.

dan prihajajo karavane z volno, žitom in drugimi pridelki in izdelki. Dne 2. novembra je bilo še 36° C toplote, medtem ko je bil pri nas že občuten hlad.

Beli gams — vzrok sarajevskega mora! Prazne vere in pravljice ne izumirajo. Med starimi lovci živi vera, da umre lovec še v istem letu, v katerem je ubil belega gamsa. Dne 28. avg. 1913. je bil pokojni

prestolonaslednik Franc Ferdinand s svojo soprogo Zofijo blizu gradu Blühnbach na Solnograškem. Neki lovec je sporočil nadvojvodi, da živi nedaleč proč v gorovju bel gams. Nadvojvoda je šel v družbi soproge na lov in je gamsa ustrelil. Listi so o tem dogodku takrat poročali, in beli gams stoji danes nagačen v dvornem muzeju. Zdaj pa so opozorili listi na slučaj, da sta bila nadvojvoda in njegova soproga resnično še isto leto v Sarajevu umorjena! Gams pa ni bel, nego rmenkast. A prazna vera je slučajno potrjena, in stari lovci danes trdijo, da je bil vzrok sarajevskega umora pravzaprav le strel na belega gamsa. Povest je nekoliko podobna pravljici o planinskem Janezu in »Zlatorogu«, o katerem je pel tudi naš slavni Aškerc!

Črnogorska kraljica v Rimu. Dne 20. januarja zvečer je prispela iz Brindisi na rimski kolodvor črnogorska kraljica Milena s svojima hčerama Ksenijo in Vero. Kralj in kraljica sta prišla na kolodvor pozdravit jih. Kralj se je mudil pol ure, kraljica pa več časa v črnogorskem salonskem vozu. Pozneje je došla iz Neaplja princezinja Natalija, soproga princa Mirka, ki je bil ostal s princem Petrom pri kralju Nikiti v Skadru. Natalija je pozdravila svojo taščo in svojo svakinjo in se je odpeljala potem v Kvirinal. Črnogorska kraljica je ostala s svojima hčerama vso noč v vlaku. Italijanski kralj in kraljica sta jih včeraj še enkrat pozdravila, nakar so se odpeljale dalje v Lyon, ne da bi bile izstopile v Rimu. Nekaj časa jih je spremljala kraljica Jelena, ki se je opoldne vrnila v Rim. Kolodvor je bil policijsko nenavadno močno in ostro zastražen. Tudi diplomatski zastopniki v Črni gori so odpotovali preko Brindisi v Lyon.

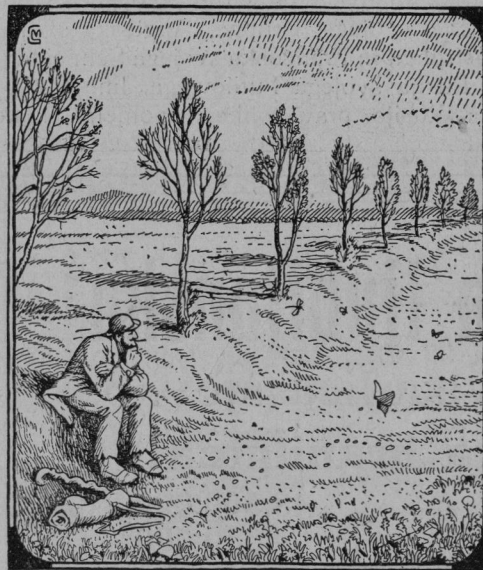
RADO MURNIK LOVSKE BAJKE IN POVESTI

Knjiga vsebuje:

Na male kavke dan. - Zaljubljeni jerebar. - Draga kljunača. - Veselega kljunača žalostni roman. - Paradni lovec Rekordavzar. - Lovec rešitelj. - Opeharjeni ribič. - Povodnji mož ob Ljubljani. - Nedeljska bratovščina. - Brakada brez braka. - Duhek, lovski Orfej. - Za mrtvi mi ogali.

Dobra, zanimiva knjiga je najboljši prijatelj.

Najlepše darilo za vojake ranjence in druge.

MILAN PUGELJ MIMO CILJEV

Knjiga vsebuje:

Zanešeni. - Trije meseci. - Helena. - Jerom. - Zaljubljeni kmet. - Labud poje. - Utešenje. - Pet kron. - Zemlja sveta. - Opice.

Knjiga vsebuje:

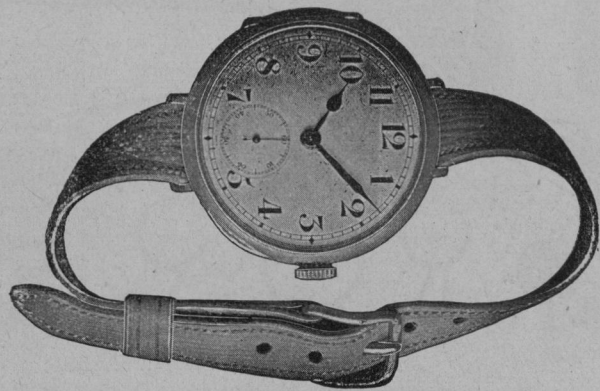
Lovec Klemen. - Lenčica in zmaj. - O hudem kovaču. - Pastirska ljubezen. - Katrica in hudič. - V leščevju. - Dve nevesti.

Vse kritike o teh knjigah so jako ugodne.

Vsaka knjiga stane elegantno vezana 2 K 50 h. Razpošilja upravništvo TEDENSKIH SLIK, Ljubljana, Frančiškanska ul. 10. I.

Lepa darila !!

NOVOST! Zavarovalna mrežica, katera je pripravna na vsako uro za na roko brez vsakega prede-lovanja, po nizki ceni à K 1.50 kom.

**Lepe zelo trpežne
!vojne ure!**

Nadalje priporočam novo patrijotično prilogo s koledarjem za leto 1916, katera se pošilja prezplačno in poštne prosto.

Za obilni obisk najvljudneje vabim

Ljubljana **F. ČUDEN,** Prešernova ulica št. 1 Ljubljana

delničar švicarskih tovarn „Union“ ur.

Veliki stenski skladni (Block)

KOLEDAR

za leto 1916,

edini slovenski koledar te vrste služi obenem kot beležni koledar. Z ozirom na praktičnost je ta edini slovenski koledar neizogibno potreben vsem občinskim in župnijskim uradom, odvetnikom, notarjem, trgovcem, obrtnikom in privatnikom.

Cena K 2.40, po pošti K 2.60.

Naročila naj se izvolijo pošiljati založniku:

Knjigarna in papirnica

J. Štoka, Trst, ulica Molino piccolo 19.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

: Delniška glavnica 8,000.000 kron. :

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.

Rezervni fondi okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 3. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje za ta razred dne 15. in 17. februarja 1916.

Cena za igralce prejšnjega razreda: $\frac{1}{1}$ srečka K 40.—, $\frac{1}{2}$ srečke K 20.—, $\frac{1}{4}$ srečke K 10.—, $\frac{1}{8}$ srečke K 5.—. — Cena za novovstopivše igralce: $\frac{1}{1}$ srečka 120.—, $\frac{1}{2}$ srečke K 60.—, $\frac{1}{4}$ srečke K 30.—, $\frac{1}{8}$ srečke K 15.—.

☞ Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici. ☜

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ % čistih.

2%₀ rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

TISKOVINE VSEH VRST

KAKOR: ČASOPISE, KNJIGE, BROŠURE, CENIKE, LEPAKE, LETAKE, VABILA, VSPOREDE, TABELE, RAČUNE, KUVERTE IN PISEMSKI PAPIR S FIRMO, VIZITKE, ITD.

— NATISNE LIČNO IN CENO —

ZADRUŽNA TISKARNA, KRŠKO

NAROČILA SPREJEMA TUDI UPRAVNIŠTVO „TEDENSKIH SLIK“
V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA UL. 10./I.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10
 specialna trgovina pletenin,
 trikotaž in perila
 priporoča svojo veliko zalogo,
 kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velbdje dlake in bambaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke. Gumijski plašči, nahrbtniki i. t. d.

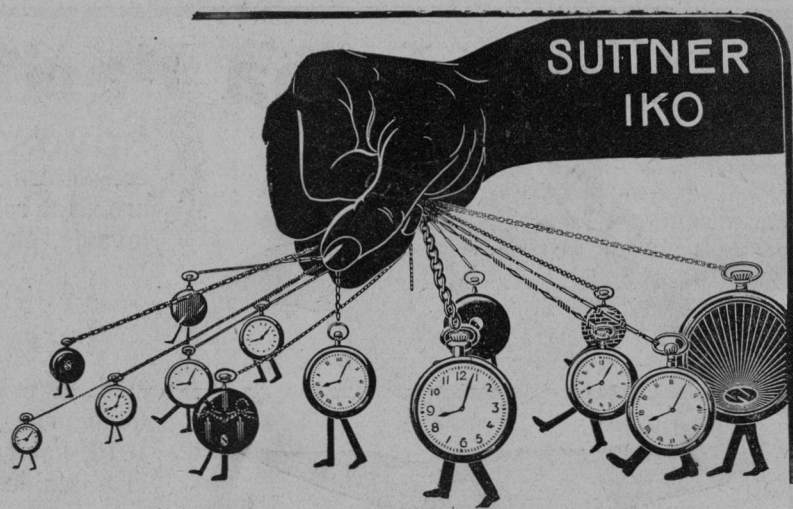
Na debelo in drobno.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
 napravi g. Ana Križaj v Spodnji
 Siški št. 222 pri Ljubljani.
 Dobi se v Kolodvorski ul. 200
 ali pa v trafiki pri farni cerkvi.
 V 3 tednih zrastejo najlepše lase.
 Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se
 tudi po pošti. Izborno sredstvo
 za rast las.

Za gotovost se jamči.
 Zadoštuje steklenica.
 Spričevala na razpolago.

Priporoča se
 umetna knjigovoznica
IVAN JAKOPIČ,
 LJUBLJANA.

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu imenu hiše čast delajo.

St. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura	K 4:10
" 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih	" 5:90
" 719. Srebrna remontoar-ura	" 7:80
" 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti	" 8:40
" 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov	" 7:20
" 518. Ploščnata nikelnasta kavalijska ura	" 7:50
" 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta	" 7:90
" 804. Srebrna damska ura	" 9:50
" 1544. Usnjata zapestnica z uro	" 10:50

Št. 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov	" 14:—
" 1450. Bela kovinasta verižica	" 2:80
" 865. Bela kovinasta verižica, priprosta	" 1:—
" 916. Srebrna verižica, masivna	" 3:20
" 422. Nikelnasta športna verižica	" 1:75
" 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“	" 2:—
" 213. Srebrni prstan z kamnom	" 1:40
" 211. Srebrni prstan z kamnom	" —90
" 1063. Prstan, zlato na srebro	" 2:70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
 po povzetju ali če se
 denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
 zastonj in poštne prosto.

Neugajajoče
 se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice.

Svetovna razpošiljalnica.

Nobene podružnice.

**Varujte naše vojake z
 Kaiserjevimi prsnimi karamelami,**
 s „3 smrekami“.

ki so se že nad 25 let najbolj obnesle.
 Milijoni jih rabijo zoper

kašelj

kripavost, zasliženje, katere, bolni vrat,
 dušljivi kašelj, kakor tudi da se obvarujejo
 prehlajenja, torej so zelo dobrodošle vsa-
 kem vojaku.

6100 notarsko poverjenih izpričeval zdravnikov
 in privatnikov jamči gotov uspeh. — Tek vzbujajoči
 fino okusni bonboni. Zavoj 20 in 40 v, škatlja
 60 v se dobiva po vseh lekarnah in drožerijah.

DOMAČA TVRDKA!

Export

žepnih električnih
svetiljk in baterij

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21/23.

Trgovci velik popust.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3.—, 1/2 leta K 6.—, celo leto K 12.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4.—, 1/2 leta K 8.— celo leto K 16.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20.—. Za Ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.

Izdajatelj in odgovorni urednik Ivan Koželj.

Tisk Zadrutne tiskarne v Krškem.